

Inventář strategií učení cizímu jazyku

(ISUCJ verze pro základní školy, © Vlčková Kateřina, PdF MU Brno, 2005)

Do tohoto listu prosím nepište. Přečtěte si pozorně jednotlivá tvrzení týkající se Vašeho způsobu učení cizímu jazyku (CJ) a přímo na ně odpovězte. S odpověďmi se nezdržujte. Odpovědi pište na druhý, záznamový list. Pokud něčemu nebudete rozumět, hned se zeptejte.

Nehleďte „správné,“ či „špatné“ odpovědi, každý se učíme jinak. Některé strategie používat budete, jiné ne. Každému vyhovuje jiný způsob učení. Odpovídejte podle toho, **jak jednotlivá tvrzení vystihují Váš způsob učení upřednostňovanému cizímu jazyku**. Každé tvrzení obodujte jedním až maximálně pěti body podle následující stupnice:

1	2	3	4	5	N
nikdy téměř nikdy	občas obvykle ne	někdy půl napůl	často obvykle ano	vždy téměř vždy	nevím nedovedu posoudit

Část A

1. Když se učím něco nového, propojuji si to s tím, co již znám.
2. Když se učím něco nového, první opakování následují těsně po sobě, potom zvětšuji časové intervaly dalších opakování.
3. Nová slovíčka se učím po skupinkách. Skupinka slov má vždy něco společného (např. slova opačného významu, slova z jednoho tématu, se stejnou předponou atd.).
4. Nová slovíčka se učím v kontextu/souvislostech. Např. si je říkám nebo píší ve větách, slovních spojeních apod.

Nové slovíčko si zapamatovávám nebo vybavuji tak, že...

5. ... si představím, kde bylo napsané na stránce/tabuli nebo kde jsem ho poprvé viděl/ slyšel/a.
6. ... si ho představím. Např. slovo *cook/kochen* (vařit) - představím si sebe, jak vařím.
7. ... si nakreslím pojmovou mapu. Např. si vypíši slova z tématu **ZAŘÍZENÍ KUCHYNĚ** do bublin a šipkami je spojím s ústředním slovem **KUCHYNĚ**. Slovíčka si tak uspořádám do systému.
8. ... si je předvedu. Např. *sich setzen/sit down* (posadit se) tak, že si sednu, *cold/kalt* (zima) – tak, že si představím, že je mi zima, řeknu „brr“ a otřesu se.
9. ... pomocí jiného slova, které např. zní nebo vypadá podobně nebo má podobný smysl.
10. ... pomocí různých kartiček. Např. si je píší na lístečky, hraji pexeso a učím se je tak.

Část B

1. Nový výraz si opakovaně v duchu nebo nahlas říkám nebo si ho opakovaně napíši, abych si ho procvičil/a.
2. Snažím se napodobovat způsob, jakým mluví a/nebo píší rodilí mluvčí.
3. Procvičuji si výslovnost a/nebo způsob psaní cizích slov.
4. Používám ustálená slovní spojení. Např. *Hello, how are you? Wie geht's?* - Jak se vede?
5. Známa slova/slovní obraty používám v nejrůznějších kombinacích, vytvářím tak nové věty.
6. Dívám se na televizi, poslouchám rádio; čtu si pro zábavu; píší sms/dopisy v cizím jazyce a/nebo chodím na různé akce, kde se mluví daným cizím jazykem.
7. Snažím se myslet v cizím jazyce.

8. Když potřebuji zjistit určitou informaci, zaměřím se při čtení/poslechu pouze na ni a snažím se vyhledat nebo zaslechnout pouze tuto informaci.
9. Pasáž, kterou mám číst/učit se, si nejprve zběžně projdu, abych věděl/a, o čem je a pochopil/a hlavní myšlenku. Pak si text přečtu pečlivěji.
10. Používám slovníky, encyklopedie a/nebo Internet.
11. Používám obecná pravidla a vzory, která již znám, na nové věty, situace apod.
12. V cizím jazyce vyhledávám pravidla a vzory.
13. Význam složeného slova se snažím pochopit tak, že si ho rozdělím na části, kterým rozumím, nebo které najdu ve slovníku.
14. Srovnávám jazyky a hledám podobnosti a odlišnosti.
15. Snažím se rozumět bez toho, abych si vše doslovně a/nebo slovo od slova překládal/a do češtiny.
16. Jsem opatrný/á při přenášení pravidel nebo slov z jednoho jazyka do druhého.
17. Ve výuce cizího jazyka si dělám poznámky.
18. Vypracovávám si vlastní souhrny z nového učiva nebo z informací, které jsem v cizím jazyce četl/a, slyšel/a apod.
19. Důležité informace si zvýrazňuji, podtrhávám, píši větším písmem, zakroužkovávám, barevně označuji apod.

Část C

---

1. Když slovíčku nerozumím nebo ho neznám, snažím se jeho význam odhadnout.
2. Pokud si nemohu vzpomenout na správný výraz, požádám druhého, aby mi ho řekl.
3. Když mluvím a nemohu si vzpomenout na správné slovíčko nebo ho neznám, pokusím se ho přiblížit pomocí výrazu obličejem, posunků rukama apod.
4. Cizojazyčné konverzaci se v určitých situacích (nebo na určitá témata, kde neznám slovíčka apod.) raději vyhýbám.
5. Směřuji svůj ústní a/nebo písemný projev (rozhovor, slohová práce, dopis) k tématům, ke kterým znám slovíčka.
6. Když nevím, jak něco říct/napsat, snažím se to zjednodušit nebo přizpůsobit. Např. řeknu jen kratší a/nebo jednodušší nezbytnou část nebo to řeknu aspoň přibližně.
7. Když nevím správné slovíčko, řeknu ho nějak podobně nebo vytvořím úplně nové.
8. Když si nemohu vzpomenout na nějaké slovíčko/frázi, použiji jiné slovo/frázi se stejným významem nebo je opíši.

Část D

---

1. Vytvářím si přehled. Přemýšlím, jak se co k čemu vztahuje.
2. Když se učím CJ, poslouchám někoho v CJ apod., soustředím se na to a nesouvisející věci pustím z hlavy.
3. Předem se rozhoduji, na co se kdy při učení CJ zaměřím. Např. zda na výslovnost nebo neznámá slovíčka při poslechu; na slovosled či výslovnost při mluvení apod.
4. Když jsem se začínal/a učit CJ, nechtěl/a jsem zpočátku (první týdny, měsíc/e) sám/a mluvit.
5. Zajímám se o to, jak se cizí jazyk učit.

6. Plánuji si svůj program tak, abych měl/a dostatek času na učení CJ a učil/a se a procvičoval/a CJ soustavně, nejen před písemkou/zkouškou.
7. Připravuji si učební prostředí tak, aby mé učení cizímu jazyku podporovalo. Např. si najdu klidné, pohodlné místo k učení; nachystám si, co potřebuji po ruce....
8. Vedu si sešit/poznámkový blok apod., kam si píšů důležité jazykové informace, např. slovíčka, novou látku, úkoly.
9. Stanovuji si dlouhodobé cíle v učení jazyku. Např. jak dobrý/á chci být za rok či později; kdy si udělám certifikát...
10. Plánuji si, co splním v učení danému jazyku každý den/týden/víkend apod. Zároveň kontroluji plnění toho, co jsem si předsevzal/a.
11. Jasně rozpoznám účel určité jazykové činnosti/úlohy a co mám udělat. Např. jestli se při poslechu/četbě potřebuji soustředit na celkovou myšlenku či specifické informace.
12. Na očekávané situace/úkoly v cizím jazyce (např. koupení jízdenky v cizině, popis cesty) se připravuji. Např. uvažuji, co bych mohl/a v dané situaci říct.
13. Vyhledávám co nejvíce příležitostí k používání jazyka (např. poslech televize, rádia, četba, psaní; vyhledávám osoby, se kterými bych mohl/a cizím jazykem mluvit).
14. Všimám si chyb v cizím jazyce, které dělám a zároveň se z nich snažím poučit.
15. Hodnotím svůj pokrok při učení CJ. Např. zda čtu rychleji, rozumím více než před měsícem apod.

Část E

---

1. Snažím se uklidnit se a odpočinout si, když pocítuji úzkost, napětí či stres z používání CJ. Např. se párkrát pořádně nadechnu, pustím si hudbu apod.
2. Vytvářím si povzbuzující a motivující výroky, abych se snažil/a a dělal/a maximum v učení CJ. Např. si říkám: „To zvládnů!“; „Zlepšuju se, jsem šikovný/á.“
3. Dodávám si odvahy používat CJ, i když ho neumím perfektně a mohu něco říct/napsat/rozumět špatně apod.
4. Odměním se, když splním v učení jazyku, co jsem si předsevzal/a, a/nebo když mám dobré výsledky. Např. si dopředu odložené volno, jdu ven, koupím si něco pro radost, podívám se na televizi, dám si čokoládu...
5. Věnuji pozornost příznakům stresu, které by mohly nepříznivě ovlivnit mé učení jazyku. Snažím se jim předcházet a/nebo je odstranit.
6. Zaznamenávám si své pocity, postoje, chování týkající se učení jazyku a/nebo jak mé učení jazyku probíhá apod. Tímto způsobem je kontroluji a snažím se je zlepšovat.
7. Povídám si s někým o svých pocitech, postojích, chování, potřebách a/nebo problémech souvisejících s cizím jazykem a jeho učení.

Část F

---

1. Když nerozumím, požádám mluvčího, aby zpomalil, zopakoval či vysvětlil, co řekl a/nebo uvedl příklad.
2. Žádám jiné, aby mi potvrdili, zda jsem správně rozuměl/a nebo něco správně v cizím jazyce řekl/napsal/a apod.
3. Žádám jiné, aby mne opravovali, když mluvím/píšu daným jazykem.

4. Při učení cizího jazyka spolupracuji se spolužáky.
5. Mám kamaráda/ku, se kterým/ou konverzujeme nebo si v cizím jazyce dopisujeme.
6. Při učení jazyka spolupracuji s rodilými mluvčími a/nebo osobami, které ho perfektně ovládají.
7. Seznamuji se s kulturou země, ve které se daným jazykem mluví.
8. Věnuji pozornost pocitům, chování a myšlenkám lidí, se kterými v cizím jazyce komunikuji.

Část G

Nyní použijte prosím tuto stupnici hodnocení:

1	2	3	4	5	N
ne	spíše ne	půl napůl	spíše ano	ano	nevím, nedovedu posoudit

1. Učitel nám říká, jak se cizí jazyk učit a co je při učení důležité.
2. Učitel nám říká, jak se cizí jazyk učit a také to procvičujeme přímo ve výuce.
3. Podle mého názoru se učím efektivně. Umím se učit a vím, jak na to.
4. Řekl/a bych, že mám talent na jazyky.

Děkujeme za Tvou spolupráci,
velmi pomůže ve výzkumu, jak se lidé cizí jazyky učí.

Zkontroluj prosím, zda jsi odpověděl/a na všechny otázky
a chybějící odpovědi doplň (*pozn. dotazník s chybějícími odpověďmi totiž nelze pro výzkum použít*).